

Kutsestandardis kasutatud mõistete selgitused

Käesoleva lisa eesmärk on koondada ja selgitada kutsestandardites kasutatavad põhimõisted ühtses ja arusaadavas vormis. Lisa aitab tagada kutsestandardite ühtse terminikasutuse, parema loetavuse ning kooskõla valdkonna praktikaga.

1. Mõistete loetelu ja selgitused

Mõiste	Selgitus
Paigaldis	Paigaldis on ehitises või rajatises püsivalt paigaldatud seadmete, seadmestike ja nende omavaheliste ühenduste tervik, mis on ette nähtud kindla funktsiooni täitmiseks (nt turvalisuse või tuleohutuse tagamiseks).
Seade	Seade on üksik tehniline komponent või aparaat, mis täidab kindlat funktsiooni ning võib olla osa seadmestikust või paigaldisest.
Seadmestik	Seadmestik on funktsionaalselt seotud seadmete kogum, mis koos võimaldavad täita konkreetset ülesannet (nt häire edastamist, jälgimist, juurdepääsu kontrolli).
Süsteem	Süsteem on terviklik lahendus, mis koosneb seadmetest, seadmestikest, tarkvarast ja nende omavahelisest koostoimest ning tagab kindla funktsiooni toimimise, näiteks häirete tuvastamise, teavitamise ja edastamise.
Tuleohutuspaigaldis	Tuleohutuspaigaldis on hoone tehnosüsteem või tehniline seade, mis on mõeldud tulekahju vältimiseks, avastamiseks või kustutamiseks, tule ja suitsu leviku piiramiseks ning evakuatsiooni või päästetööde ohutuks läbiviimiseks.
Häireseadmestik	Häireseadmestik on seadmestik, mille eesmärk on ohuolukorra tuvastamine ja häire edastamine. Häireseadmestiku alla kuuluvad mh häireedastussüsteemid (HES), sissetungi- ja paanikahäiresüsteemid (SHS) ning läbipääsusüsteemid (LPS).
Jälgimisseadmestik	Jälgimisseadmestik on seadmestik, mille eesmärk on objektide, alade või tegevuste jälgimine ja/või salvestamine, eelkõige videovalvesüsteemide (VVS) kaudu.
Tulekahjusignalisatsioonisüsteem	Tulekahjusignalisatsioonisüsteem on tuleohutuspaigaldis, mille eesmärk on tulekahju varajane avastamine ja sellest teavitamine vastavalt kehtivatele nõuetele.
Gaaskustutussüsteem	Gaaskustutussüsteem on tuleohutuspaigaldis, mis kasutab tule kustutamiseks gaase vastavalt süsteemi tüübile ja kasutusotstarbele.

Vee- ja vahttulekustutussüsteem	Vee- ja vahttulekustutussüsteem on tuleohutuspaigaldis, mille eesmärk on tulekahju kustutamine või selle leviku piiramine vee või vahu abil vastavalt süsteemi liigile ja kasutusotstarbele.
Suitsutõrjesüsteem	Suitsutõrjesüsteem on tuleohutuspaigaldis, mille eesmärk on hoonest suitsu ja kuumuse eemaldamine või leviku piiramine tulekahju korral, et tagada inimeste ohutu evakuatsioon, parandada päästetööde tingimusi ning kaitsta vara.
Ehitise teavitamissüsteem	Ehitise teavitamissüsteem on süsteem, mis edastab hoones viibijatele tulekahju või muu ohu korral hääli- või muid teavitussignaale.
Evakuatsioonivalgustus	Evakuatsioonivalgustus on tuleohutuspaigaldis, mis tagab hoones ohutu liikumise ja väljumise hädaolukorras, hõlmates nii tugev- kui nõrkvoolulahendusi.
Tuleohutusautomaatika	Tuleohutusautomaatika on automaatsete juhtimis- ja käivitusfunktsioonide kogum, mis tagab tulekahju või muu ohu korral ehitise tuleohutuspaigaldiste ja seotud tehnosüsteemide nõuetekohase toimimise.
Keskkonnoohtlike gaase sisaldavad gaaskustutussüsteemid	Gaaskustutussüsteemid, milles kasutatakse fluoritud kasvuhoonegaase või nende alternatiive ning mille käitlemisele kehtivad täiendavad regulatiivsed nõuded. Fluoritud kasvuhoonegaaside ja nende alternatiivide all mõeldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/573 I lisa ning II lisa 1. jaos nimetatud gaase*(näiteks: FE-25™, NAF S 227™, HFC-227ea (FM-200™), FS49C2™, HFC-125, FE-13™ ehk HFC-23, HFC-236) ja nende kolme alternatiivi: 1. perfluoro(2-metüül-3-pentanoon), tuntud kaubanime Novec™ 1230 all; 2. trifluorjodometaan (trifluorometüüljodiid); 3. 2-bromo-3,3,3-trifluoroprop-1-een (2-BTP) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse EL 2024/590 reguleerimisalas olevad või sarnase keskkonnamõjuga gaasid.
Keskkonnoohtlike gaaside käitlemine	Käitlemise all mõistetakse järgmisi toiminguid: parandamine, hooldus, teenindus, lekkekontroll, gaasi kokku

	kogumine tuletõrjeseadmest või sama seadme kasutuselt kõrvaldamine.
Projekteerimine	Projekteerimine on tegevus, mille käigus määratakse kindlaks süsteemi, seadmestiku või paigaldise tehniline lahendus, koosseis, toimimispõhimõtted ja paigaldusnõuded vastavalt õigusaktidele, standarditele ja tellija vajadustele.
Kontrollimine	Kontrollimine on tegevus, mille käigus hinnatakse seadme, seadmestiku või paigaldise vastavust nõuetele, projektile, standarditele ning selle töökorras olekut ja ohutust.
Paigaldamine	Paigaldamine on tegevus, mille käigus seadmed, seadmestikud või paigaldised monteeritakse, ühendatakse ja viiakse tööorda vastavalt projektile, juhenditele ja normdokumentidele.
Hooldamine	Hooldamine on tegevuste kogum, mille eesmärk on tagada seadmete, seadmestike või paigaldiste nõuetekohane toimimine ja töökindlus kogu nende elutsükli vältel.
Häälestamine ja testimine	Häälestamine ja testimine on tegevused, mille käigus kontrollitakse ja seadistatakse süsteemi või seadmestiku tööparameetrid ning veendutakse selle nõuetekohases toimimises.
Standard	Standard on normdokument, mis sätestab tehnilised või organisatsioonilised nõuded ja juhised
Juhend	Juhend on dokument, mis kirjeldab seadme või süsteemi kasutamist, paigaldamist või hooldamist.
Projekt	Projekt on dokumentide kogum, mis määratleb süsteemi või paigaldise tehnilise lahenduse, koosseisu ja paigaldusnõuded.
Projektdokumentatsioon	Projektdokumentatsioon koosneb lahendusi kirjeldavatest tekstilistest projektdokumentidest, nagu seletuskiri, tabelid. Graafilistest projektdokumentidest, nagu tehnilised joonised, illustratsioonid, skeemid, graafikud jms
Teostusdokumentatsioon	Paigaldise dokumentide kogum, mis hõlmab endas projektdokumentatsiooni, seadmete kasutusjuhendeid, seadmete vastavusdeklaratsioone või vastavussertifikaate, hoolduspäevikut koos hooldusreglemendiga, paigaldise katsetamise protokolle jms

Kasutuspõhimõtted

Mõistete selgitused kehtivad kõigi turvasüsteemide valdkonna kutsestandardite (tase 3–6) kontekstis. Selgitused on kutsestandardi-sisesed ega asenda õigusaktide ametlikke definitsioone.

*Mõistete sisu on kooskõlastatud kolme peamise regulatiivse raamiga, mis turvasüsteemide valdkonnas reaalselt ristuvad:

1. Tuleohutuse seadus

- paigaldis, tuleohutuspaigaldis
- gaaskustutus-, suitsutõrje-, evakuatsioonivalgustuse loogika
- hooldamise ja toimivuse rõhuasetus

2. Turvategevuse seadus

- häireseadmestik, jälgimisseadmestik
- seadmestiku-põhine lähenemine (mitte ainult „süsteem“)

3. Ehitusseadustik ja sellega seotud mõisteruum

- paigaldis kui ehitisega püsivalt seotud tehniline tervik
- seadmestike ja süsteemide paiknemine ehitises

4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2024/573 (art 3)